

Analyse orthodontie

*Onderzoek naar de effecten van de
verlaging van D-tarieven*

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
1.1	Achtergrond en aanleiding	3
1.2	Relaties tussen de gegevensbestanden van de NMT	5
1.3	Opmerkingen bij de NMT gegevensbestanden	6
2.	Vergelijking aandeel D-omzet in gegevensbestanden NMT en verzekeraars	8
2.1	Aandeel D-omzet verdeeld in vier categorieën	8
2.2	Aandeel D-omzet per praktijk vergeleken	8
3.	Beeld van de praktijkvoering	11
3.1	Algemeen	11
3.2	Praktijkresultaat	12
4.	Geraamde inkomenseffecten bij scenario's van tariefverlagingen	16
4.1	Analyse op basis van koppeling met NMT omzetbestand	16
4.2	Analyse op basis van koppeling met verzekeraarsbestand	21
4.3	Analyse op basis van koppeling met verzekeraarsbestand ('herschaling' van omzet)	24
4.4	Analyse op basis van koppeling met verzekeraarsbestand ('herschaling' van kosten)	26

1. Inleiding

1.1 Achtergrond en aanleiding

01 De Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) overweegt om functionele tarieven voor orthodontie in te voeren, wat betekent dat de tandartstarieven voor orthodontie (hierna: D-tarieven) gelijk worden aan de vergelijkbare tarieven voor orthodontisten (hierna: O-tarieven). Hiertoe heeft de NZa een voorgenomen besluit genomen. Het invoeren van functionele bekostiging orthodontie kan mogelijk materiële effecten hebben voor de tandheelkundige praktijken die orthodontie uitvoeren en daardoor eventueel de toegankelijkheid van orthodontische zorg beïnvloeden.

02 In separaat onderzoek dat is uitgevoerd door Significant (Scenario analyse orthodontie, d.d. 10 januari 2011; hierna: scenario analyse) is inzicht gegeven in het aandeel orthodontie in de tandheelkundige praktijken en de spreiding daarvan over Nederland. Daarnaast is voor verschillende scenario's de toegankelijkheid van de zorg onderzocht, indien omzetverlies op orthodontische zorg zou leiden tot het stoppen van (een deel van) de tandheelkundige praktijk. Het scenario analyse onderzoek is gebaseerd op declaratiebestanden over 2009 van tandheelkundige praktijken die zijn aangeleverd door de zorgverzekeraars (hierna: verzekeraarsbestand).

03 Om de mogelijke effecten van het voorgenomen besluit tot functionele bekostiging orthodontie op de orthodontiemarkt aanvullend te onderzoeken, heeft de NZa ook gegevens opgevraagd bij de NMT, een beroepsgroep van tandartsen. De NMT heeft onder haar leden onderzoek uitgevoerd naar de consumptie, praktijkkosten en structuurkenmerken. Hiertoe zijn onder een steekproef van de leden vragenlijsten uitgezet. Op 11 januari 2011 heeft de NZa de volgende gegevens van de NMT ontvangen:

- Omzet / patiënt gegevens (643 praktijken) op basis van het Onderzoek Tandheelkundige Consumptie, editie 2010 (hierna: NMT omzetbestand)
- Praktijkkosten gegevens (196 praktijken) op basis van het Onderzoek Tandheelkundige Praktijkvoering, editie 2008; (hierna NMT kostenbestand)
- Structuurkenmerken gegevens (482 praktijken) op basis van het Onderzoek Tandheelkundige Praktijkvoering, editie 2009 (hierna: NMT structuurbestand)

Begripsomschrijving

In dit rapport wordt veelvuldig gebruik gemaakt van de begrippen D-omzet en aandeel D-omzet. Deze zijn als volgt gedefinieerd:

D-omzet

Onder D-omzet wordt verstaan de omzet van orthodontische verrichtingen die door tandartsen worden uitgevoerd en gedeclareerd in tandheelkundige praktijken.

Aandeel D-omzet

Het aandeel D-omzet betreft de omzet van een tandartspraktijk voor orthodontische verrichtingen (D-omzet) in verhouding tot de totale praktijkomzet (van tandheelkundige – en orthodontische verrichtingen gezamenlijk).

04 In dit rapport vindt u de uitkomsten van de analyses die met bovengenoemde bestanden zijn gemaakt. De analyses kunnen in drie categorieën worden verdeeld:

- Aandeel D-omzet van de totale praktijkomzet (hoofdstuk 2)
 - *Uitkomsten uit het NMT omzetbestand vergeleken met de uitkomsten van het verzekeraarsbestand en daarmee een verificatie van de gegevens van de scenario analyse.*
- Beeld praktijkvoering op basis van gegevensbestanden NMT (hoofdstuk 3)
 - *Primair gericht op de vraag of er een verband is tussen de omvang van de D- omzet en de aard en omvang van de kostenstructuur.*
- Geraamde inkomenseffecten bij scenario's van tariefverlagingen (hoofdstuk 4)
 - *36,5% verlaging*
 - *28% verlaging*
 - *20% verlaging*
 - *12% verlaging*

1.2 Relaties tussen de gegevensbestanden van de NMT

05 De drie afzonderlijke NMT-bestanden zijn ingelezen en aan elkaar gekoppeld met behulp van de unieke combinatie van postcode en huisnummer. Hierbij zijn drie praktijken niet meegenomen (twee uit het bestand met structuurkenmerken; één uit het bestand met praktijkkosten), aangezien deze rijen geen gegevens bevatten ('missing values').

06 De koppeling resulteert in de volgende tabel voor de verschillende combinaties tussen de NMT- bestanden.

<u>Omzet, koppeling met Kosten en Structuur</u>	
Omzet, Kosten en Structuur	7
Omzet en Kosten	33
Omzet en Structuur	111
Alleen Omzet	492
<u>Totaal</u>	<u>643</u>
<u>Kosten, koppeling met Omzet en Structuur</u>	
Kosten, Omzet en Structuur	7
Kosten en Omzet	33
Kosten en Structuur	27
Alleen kosten	128
Missing values	1
<u>Totaal</u>	<u>196</u>
<u>Structuur, koppeling met Omzet en Kosten</u>	
Structuur, Omzet en Kosten	7
Structuur en Omzet	111
Structuur en Kosten	27
Alleen Structuur	335
Missing values	2
<u>Totaal</u>	<u>482</u>

Tabel 1: Aantal praktijken in gekoppelde bestanden met bijbehorende bronbestanden

07 Naast een koppeling van de NMT gegevensbestanden onderling, zijn de NMT-bestanden ook gekoppeld aan het verzekeraarsbestand. In de NMT-bestanden was geen veld met de AGB-codes per tandarts opgenomen. Deze koppeling daar waar mogelijk alsnog aangebracht op basis van de naam- en/of postcodegegevens van de tandarts. Dit heeft geleid tot de volgende koppelingen:

- Van de 643 praktijken uit het NMT omzetbestand konden 636 gekoppeld worden met het verzekeraarsbestand. Voor zeven praktijken was op basis van naam en/of postcode geen koppeling met een AGB-code mogelijk;

- Van de 196 praktijken uit het NMT kostenbestand konden er 179 gekoppeld worden met het verzekeraarsbestand. Eén van de praktijken was een missing value. Daarnaast was er op basis van naam en/of postcode voor 15 praktijken geen koppeling met een AGB-code mogelijk.

08 De 196 praktijken uit het NMT kostenbestand bevatten naast de opgaven van de praktijkkosten over 2008 ook een opgave van de *totale praktijkopbrengsten* over 2008. Het aandeel D-omzet in deze totale praktijkopbrengst is echter niet bekend. Van deze 196 praktijken komen 40 praktijken ook voor in het NMT omzetbestand. In dit omzetbestand is over 2009 wel het aandeel D-omzet van de totale omzet bekend. Als voor de 40 praktijken deze verhouding uit 2009 ook wordt aangehouden voor de totale praktijkopbrengsten over 2008 dan is de uitkomst dat van deze 40 praktijken naar verwachting 20 praktijken D-omzet hebben.

09 Als van de 196 praktijken het aandeel D-omzet wordt geraamd door koppeling met het verzekeraarsbestand uit 2009 dan is een raming te maken voor in totaal 179 praktijken. Van deze 179 praktijken hebben 116 praktijken D-omzet.

1.3 Opmerkingen bij de NMT gegevensbestanden

10 Het NMT omzetbestand bevat volgens de toelichting van de NMT de declaratiegegevens van een willekeurige 25% steekproef uit de patiëntenbestanden van 643 praktijken. Om tot omzetgegevens van een volledig kalenderjaar te komen zijn de steekproefuitkomsten met 4 vermenigvuldigd.

11 Het NMT kostenbestand bevat opgaven over 2008 van o.a.:

Totaal praktijkopbrengsten

Totaal praktijkkosten

- Techniek- en materiaalkosten
- Brutolonen en slarissen van het personeel in loondienst
- Sociale lasten, inclusief pensioenlasten
- Andere personeelskosten
- Huisvestingskosten
- Afschrijving op materiële en immateriële vaste activa
- Overige praktijkkosten

Het saldo van de praktijkopbrengsten en praktijkkosten is het *praktijkresultaat* en betreft het bedrijfsresultaat voor intrest en belasting.

12 Ten aanzien van de relevantie van deze kostenopgaven zijn de volgende opmerkingen te maken:

- De opgegeven waarden zijn niet geverifieerd met de administratie en jaarrekening van de praktijk;
- De afschrijving op goodwill (immateriële vaste activa) behoort conform NZa-beleid niet tot te vergoeden praktijkkosten. Ze zijn echter niet separeerbaar uit deze opgaven.
- Het praktijkresultaat is niet vergelijkbaar met het inkomen dat de tandarts(en) uit de praktijk heeft / hebben genoten.

Om vanuit het praktijkresultaat te komen tot het inkomen van de tandarts(en) is naast de opgave van financiële baten en lasten en de vennootschapsbelasting (indien van toepassing) ook de opgave nodig van het aantal FTE tandartsen niet in loondienst. Dit gegeven is per praktijk niet bekend in het NMT kostenbestand en het NMT structuurkenmerkenbestand.

2. Vergelijking aandeel D-omzet in gegevensbestanden NMT en verzekeraars

2.1 Aandeel D-omzet verdeeld in vier categorieën

13 In zowel het NMT omzetbestand als het verzekeraarsbestand zijn gegevens opgenomen over de mate waarin tandartspraktijken actief zijn op het gebied van orthodontie. Een goede maat hiervoor is de mate waarin tandartspraktijken omzet uit D-codes hebben gemaakt. In onderstaande tabel is voor beide gegevensbestanden het aantal praktijken (absoluut en relatief) per categorie weergegeven.

Praktijken in categorie	Verzekeraars		NMT	
	In %		In %	
Praktijken die geen orthodontische zorg uitvoeren	2595	39%	378	59%
Praktijken met een minder dan 5% van de omzet uit D-codes	2814	42%	168	26%
Praktijken met 5% of meer, maar minder dan 90% van de omzet uit D-codes	1048	16%	97	15%
Praktijken met 90% of meer van de omzet uit D-codes	196	3%	0	0%
Totaal	6653	100%	643	100%

Tabel 2: Aantal praktijken onderverdeeld naar categorie D-omzet

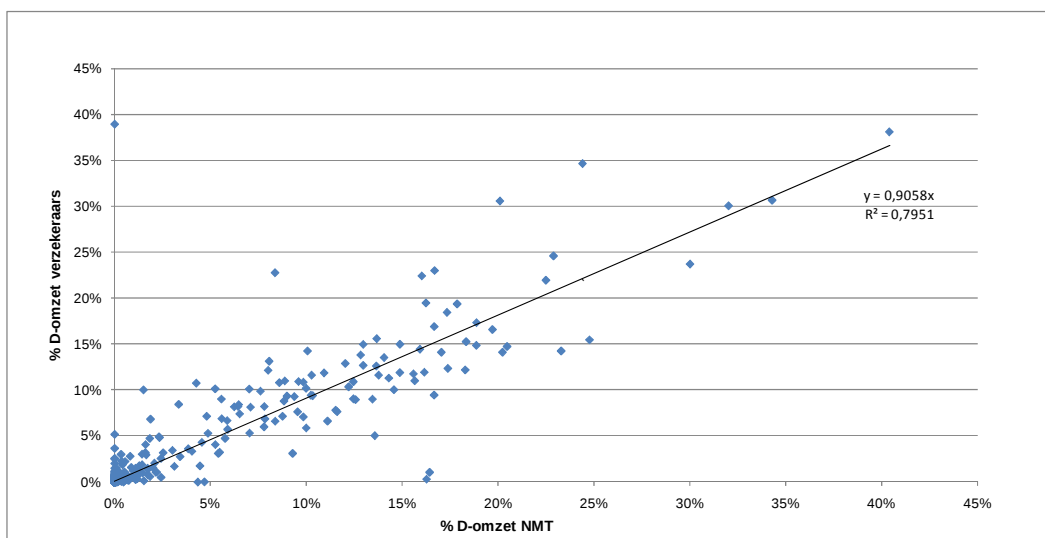
14 In de onderverdeling valt op dat in het NMT bestand geen praktijken voorkomen die 90% of meer van hun omzet uit D-codes halen. De verklaring hiervoor is niet bekend.

15 Geconcludeerd kan worden dat zowel uit het verzekeraarsbestand als uit het NMT omzetbestand blijkt dat het overgrote groot deel van de tandartsenpraktijken (respectievelijk 81% en 85%) geen of slechts een beperkt deel¹ orthodontische zorg levert. Het percentage praktijken met een aandeel D-omzet tussen de 5% en 90% is in beide bestanden vergelijkbaar: 16% en 15%.

2.2 Aandeel D-omzet per praktijk vergeleken

16 Wanneer per praktijk het aandeel D-omzet volgens het NMT omzetbestand wordt vergeleken met het aandeel D-omzet van dezelfde praktijken in het verzekeraarsbestand, dan levert dat het volgende beeld op voor 636 praktijken (voor 7 van de 643 praktijken kon de koppeling met het verzekeraarsbestand niet gemaakt worden).

¹ Beperkt is in dit verband gedefinieerd als < 5%

Figuur 1: Aandeel D-omzet per praktijk in verzekeraarsbestand en NMT omzetbestand vergeleken

17 Van de praktijken onder de lijn is het aandeel D- omzet in het NMT omzetbestand hoger dan in het verzekeraarsbestand. Van de praktijken boven de lijn is het aandeel D-omzet in het NMT omzetbestand lager dan in het verzekeraarsbestand.

18 Uit de figuur is duidelijk op te maken dat de verschillen tussen beide bestanden in gelijke mate verdeeld zijn.

19 De oorzaak van de verschillen in het aandeel D-omzet van dezelfde praktijken in het verzekeraars- en NMT-bestand wordt veroorzaakt door het feit dat de omzetgegevens uit verschillende bronbestanden afkomstig zijn. De gemiddelde omzet per praktijk in het verzekeraarsbestand is gemiddeld genomen lager dan in het NMT omzetbestand. In onderstaande tabel is van de 636 praktijken die voorkomen in zowel het verzekeraarsbestand als in het NMT omzetbestand de gemiddelde totale omzet en van de D-omzet weergegeven.

Per praktijk	Gemiddeld	als %
Omzet totaal NMT	€ 399.123	100%
Omzet totaal verzekeraars	€ 225.031	56%
Omzet D-codes NMT	€ 13.095	100%
Omzet D-codes verzekeraars	€ 9.205	70%

Tabel 3: Gemiddelde omzet van dezelfde praktijken vergeleken

20 De belangrijkste verklaringen voor de lagere omzet in het verzekeraarsbestand is dat een deel van de praktijkomzet niet aan verzekeraars wordt gedeclareerd, maar rechtstreeks aan de patiënt / consument. Daarnaast is bekend dat in het gegevensbestand van de verzekeraars van een tweetal verzekeraars alleen de vergoede bedragen aan verzekerden zijn opgenomen (in plaats van de totaal ontvangen declaraties).

- 21 Een mogelijke verklaring voor de relatief hoge D-omzet in de verzekeraarsdata (70%) ten opzichte van de totale omzet tandheelkunde (56%) is dat consumenten meer bijverzekerd zijn tegen orthodontiekosten dan tegen kosten voor tandheelkunde in het algemeen.
- 22 De uitkomsten van de vergelijking van het aandeel D-omzet in het NMT omzetbestand met het verzekeraarsbestand leiden niet tot andere inzichten van het aandeel D-omzet in de totale omzet zoals geconcludeerd en toegepast in het eerder door Significant uitgevoerde scenario analyse onderzoek (rapport 10 januari 2011).

3. Beeld van de praktijkvoering

3.1 Algemeen

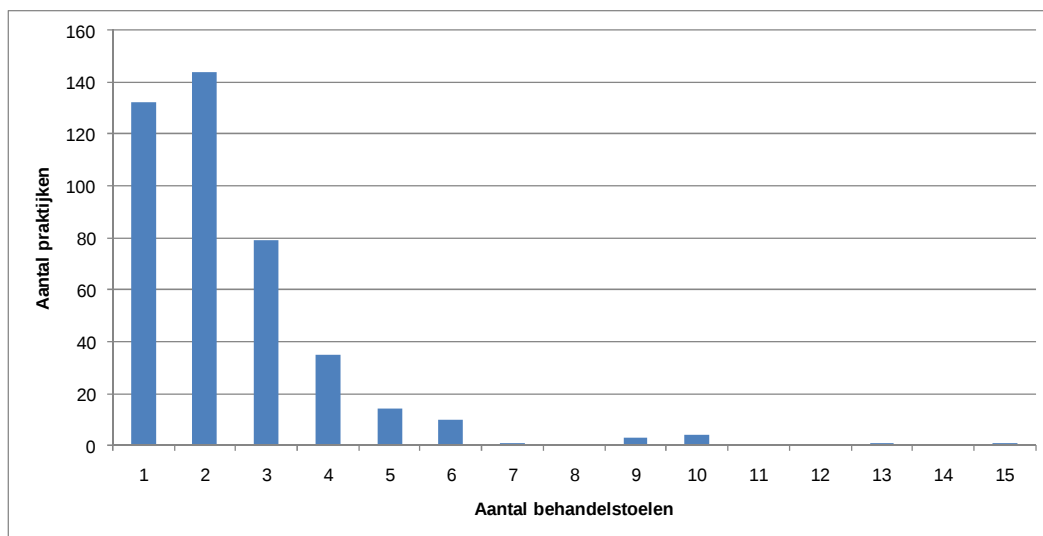
23 Zoals uit tabel 2 is op te maken zijn er 1.048 praktijken in het verzekeraarsbestand die een aandeel D-omzet hebben tussen de 5% en 90%. Uitgedrukt in klassen kan van de D-omzet de volgende indeling worden gemaakt.

Omvang D-omzet (2009)	Aantal
< € 5.000	203
€ 5.000 - € 10.000	75
€ 10.000 - € 20.000	149
€ 20.000 - € 30.000	136
€ 30.000 - € 40.000	97
€ 40.000 - € 50.000	71
€ 50.000 - € 100.000	211
€ 100.000 - € 500.000	97
€ 500.000 - € 1.000.000	5
> € 1.000.000	4

1048

Tabel 4: Omvang D-omzet 2009 per klasse volgens het verzekeraarsbestand

24 De gegevens uit het NMT structuurkenmerkenbestand ten aanzien van het aantal behandelstoelen per praktijk zijn als volgt.

Figuur 2: Aantal behandelstoelen per praktijk volgens NMT structuurkenmerkenbestand

25 De gegevens uit het NMT structuurkenmerkenbestand ten aanzien van het aantal gewerkte uren per week, per functie kan als volgt worden weergegeven.

Medewerker	Gemiddeld aantal uren per week
Praktijkhoudende tandarts (excl uzelf)	43,5
Tandarts-praktijkmedewerker	7,8
Waarnemer 1	2,0
Waarnemer 2	0,5
Tandarts-assistenten	50,2
Preventie-assistenten	7,3
Tandarts- en preventie-assistent	12,8
Mondhygiënisten en/of kindertandverzorgenden	8,3
Secretaressen/administratief medewerkers	3,7
Receptionisten/telefonisten	5,8
Praktijkmanagers	1,2
Tandtechnici	1,0
Tandprothetici	0,4
Schoonmakers	2,5
Andere arbeidskrachten	0,9

Tabel 5: Gemiddeld aantal uren per week per functie volgens NMT structuurkenmerkenbestand

3.2 Praktijkresultaat

26 In totaal hebben 196 praktijken hun kostengegevens aangeleverd in het NMT kostenbestand. Hierbij zijn van de praktijken ook de totale opbrengsten uit hetzelfde boekjaar (2008) bekend. Om een "praktijkresultaat analyse" uit te kunnen voeren is ook het aandeel D-omzet benodigd. Hiervoor zijn twee mogelijkheden.

- Koppeling met NMT - omzetgegevens. Er zijn 40 praktijken die zowel de kosten als de omzet uit hetzelfde jaar bij de NMT hebben aangeleverd. Hiervan hebben 8 praktijken meer dan 5% D-omzet ($n = 8$).
- Koppeling met verzekeraarsgegevens. Voor 179 van de 196 praktijken is deze koppeling te maken. Van deze 179 praktijken hebben er 29 meer dan 5% D-omzet. Hiervan hebben 4 praktijken geen waarden ingevuld. Deze zijn dus verder niet meegenomen; daarnaast is 1 praktijk verwijderd als uitbijter. Per saldo resteert een $n = 24$ wanneer gekoppeld wordt met het verzekeraarsbestand.

De $n = 8$ op basis van koppeling 1 vertoont een volledige overlap met de $n = 24$.

27 Omdat de omzetgegevens voor de $n = 8$ uit een andere bron komen zijn voor beide koppelingen de analyses uitgevoerd, waarbij 3 klassen van aandeel D-omzet gedefinieerd zijn:

- Aandeel D-omzet 5%-15%
- Aandeel D-omzet 15%-50%
- Aandeel D-omzet >50%

28 De koppeling met het NMT omzetbestand laat per klasse het volgende beeld van de praktijkvoering zien:

Aandeel D-omzet	5 - 15%	15 - 50%	> 50%
n =	3	4	1
Gemiddeld omzet totaal	€ 444.667	€ 583.750	€ 117.000
Waarvan gemiddeld D omzet	€ 43.967	€ 99.862	€ 103.639
Totaal praktijkkosten	€ 288.667	€ 421.750	€ 41.000
Resultaat voor intrest en belasting	€ 156.000	€ 162.000	€ 76.000

Tabel 6: Praktijkresultaat 2008 per klasse aandeel D-omzet o.b.v. koppeling met NMT omzetbestand

29 De koppeling met het verzekeraarsbestand laat per klasse het volgende beeld van de praktijkvoering zien:

Aandeel D-omzet	5 - 15%	15 - 50%	> 50%
n =	17	5	2
Gemiddeld omzet totaal	€ 563.059	€ 458.800	€ 389.000
Waarvan gemiddeld D omzet	€ 56.908	€ 96.827	€ 251.962
Totaal praktijkkosten	€ 397.600	€ 257.400	€ 263.500
Resultaat voor intrest en belasting	€ 165.459	€ 201.400	€ 125.500

Tabel 7: Praktijkresultaat 2008 per klasse aandeel D-omzet o.b.v. koppeling met het verzekeraarsbestand

30 Er zijn daarnaast in totaal 40 praktijken waarvan zowel de omzetgegevens (NMT omzetbestand) als de kostengegevens (NMT kostenbestand) bekend zijn. Voor deze 40 praktijken is het onderstaande overzicht van de gemiddelde omzet, praktijkkosten en resultaat samengesteld (met afrondingsverschillen). Hierbij is een verdeling gemaakt tussen de praktijken die geen D-omzet hebben en praktijken die dit wel hebben. Dit overzicht geeft een indicatief beeld van de praktijkvoering.

Per praktijk	Praktijken 0% omzet D-codes (n = 20)	Praktijken > 0% omzet D-codes (n = 20)
Opbrengsten	€ 363.900	€ 458.900
Waarvan omzet D-codes	€ 0	€ 12.367
Praktijkkosten		
Techniek- en materiaalkosten	€ 80.800	€ 104.800
Personeelskosten	€ 68.830	€ 147.850
Huisvestingskosten	€ 11.200	€ 19.100
Afschrijvingen	€ 15.750	€ 23.565
Overige praktijkkosten	€ 30.050	€ 24.250
Totaal praktijkkosten	€ 206.680	€ 320.950
Saldo financiële baten en lasten	€ 10.200	€ 7.250
Saldo buitengewone baten en lasten	€ 800	€ 8.050
Resultaat voor belastingen	€ 145.800	€ 126.900

Tabel 8: Gemiddeld resultaat voor belasting 2008 o.b.v. van koppeling met NMT omzetbestand

31 Hetzelfde overzicht, met uitzondering van de verdeling naar het aandeel D-codes, kan worden samengesteld voor alle 196 praktijken die gegevens over de kosten hebben aangeleverd.

Per praktijk	Gemiddeld
Opbrengsten	€ 431.456
Praktijkkosten	
Techniek- en materiaalkosten	€ 96.587
Personeelskosten	€ 120.413
Huisvestingskosten	€ 15.472
Afschrijvingen	€ 20.847
Overige praktijkkosten	€ 35.162
Totaal praktijkkosten	€ 286.297
Saldo financiële baten en lasten	€ 10.228
Saldo buitengewone baten en lasten	€ 3.599
Resultaat voor belastingen	€ 136.508

Tabel 9: Resultaat voor belasting 2008 NMT kostenbestand

32 Op grond van bovenstaande beoordelingen van het praktijkresultaat kan geen conclusie worden getroffen ten aanzien van de vraag of er een verband is tussen de omvang van de D-omzet en de aard en omvang van de kostenstructuur van de praktijk.

33 Het is daarom interessant om de gevoeligheid van tariefdalings nader te beoordelen aan de hand van scenario's van tariefverlagingen. Deze analyse is nader uitgewerkt in hoofdstuk 4.

4. Geraamde inkomenseffecten bij scenario's van tariefverlagingen

34 Een tariefdaling zal een toenemende negatieve invloed op het praktijkresultaat hebben naarmate het aandeel D-omzet stijgt. Deze gevoeligheid is voor een aantal scenario's van tariefverlaging nader geanalyseerd:

- 36,5% tariefdaling;
- 28% tariefdaling;
- 20% tariefdaling;
- 12% tariefdaling.

35 Dit hoofdstuk laat de effecten zien van de vier scenario's van tariefdalingen op het praktijkresultaat (resultaat voor intrest en belasting) waarbij de daling de 'maximale daling' is. Dit is zo omdat er bij deze berekening van uit wordt gegaan dat de omzetsdaling gelijk is aan de praktijkresultaatsdaling en er derhalve geen aanpassing van de praktijkkosten verondersteld zijn als de D-omzet als gevolg van een tariefverlaging daalt. Het is overigens aannemelijk om te veronderstellen dat in werkelijkheid wel tot besparingen in de bedrijfsvoering zullen worden overgaan om negatieve inkomenseffecten te voorkomen.

4.1 Analyse op basis van koppeling met NMT omzetbestand

36 Er zijn in totaal 40 praktijken waarvan kostengegevens bekend zijn en waarvan het aandeel D-omzet is te bepalen door koppeling met het NMT omzetbestand (zie alinea 8). Van deze 40 praktijken hebben er 20 D-omzet en 8 een D-omzet > 5%. Als per omzetklasse (zie alinea 27) het effect van een tariefverlaging wordt berekend dan levert dat het volgende beeld op.

Aandeel D-omzet	5 - 15%	15 - 50%	> 50%
n =	3	4	1
Gemiddeld omzet totaal	€ 444.667	€ 583.750	€ 117.000
Waarvan gemiddeld D omzet	€ 43.967	€ 99.862	€ 103.639
Totaal praktijkkosten	€ 288.667	€ 421.750	€ 41.000
Praktijkresultaat	€ 156.000	€ 162.000	€ 76.000

%D omzet 5-15%				
tariefsverlaging	36,5%	28,0%	20,0%	12,0%
Praktijkresultaat daling	€ 16.048	€ 12.311	€ 8.793	€ 5.276
als % van praktijkresultaat	10%	8%	6%	3%
%D omzet 15-50%				
tariefsverlaging	36,5%	28,0%	20,0%	12,0%
Praktijkresultaat daling	€ 36.450	€ 27.961	€ 19.972	€ 11.983
als % van praktijkresultaat	22%	17%	12%	7%
%D omzet > 50%				
tariefsverlaging	36,5%	28,0%	20,0%	12,0%
Praktijkresultaat daling	€ 37.828	€ 29.019	€ 20.728	€ 12.437
als % van praktijkresultaat	50%	38%	27%	16%

Tabel 10: Daling gemiddeld praktijkresultaat (2008) per klasse aandeel D-omzet o.b.v. koppeling met NMT omzetbestand

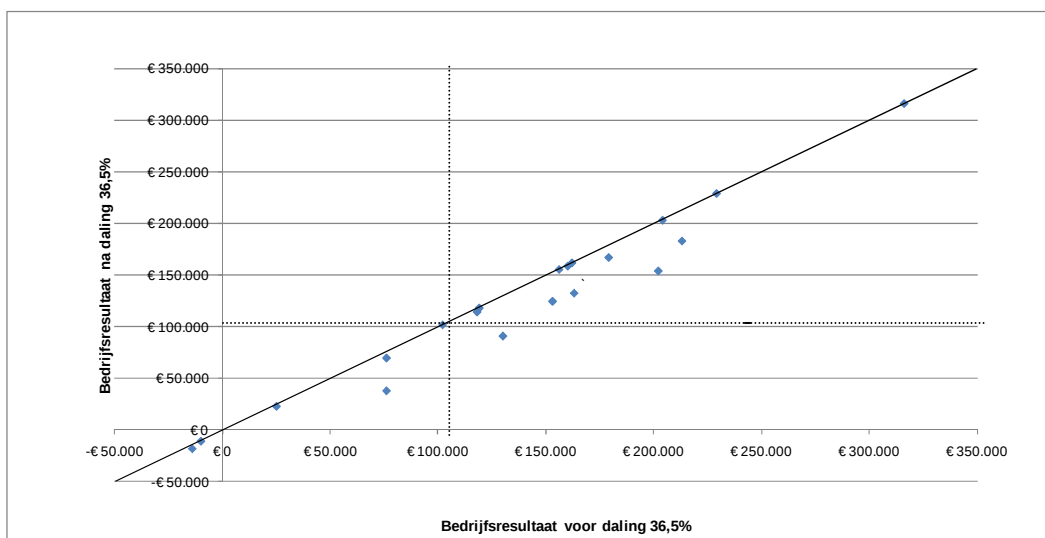
37 Het is duidelijk waarneembaar dat het effect van een tariefverlaging op het praktijkresultaat lager wordt naarmate het aandeel D-omzet klein is en/of de tariefverlaging procentueel lager is.

38 Het is daarbij van belang op te merken dat het praktijkresultaat niet hetzelfde is als het inkomen van de eigenaar, om twee redenen. Ten eerste is niet bekend hoeveel eigenaars een praktijk heeft. Grote praktijken moeten mogelijk voorzien in meerdere eigenaarsinkomens en vice versa. Om deze reden worden in paragrafen 4.3 en 4.4 de praktijkgegevens herschaald naar de NZa-normpraktijk.

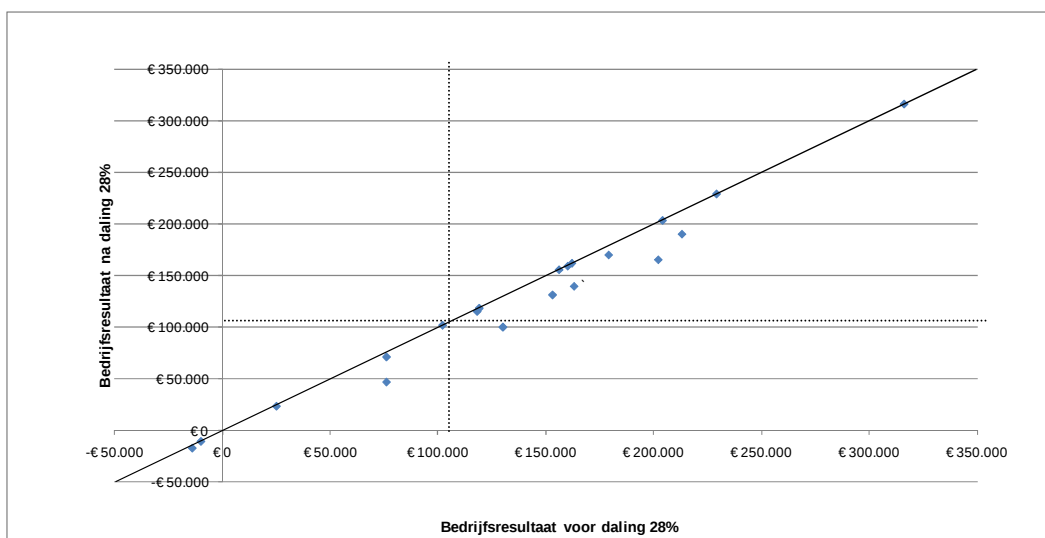
39 Ten tweede zijn in de praktijkkosten mogelijk kostenposten opgenomen die ofwel al tot het inkomen van de eigenaar gerekend moeten worden, ofwel die door de NZa niet tot de praktijkkosten gerekend worden. Voorbeelden van praktijkkosten die inkomen voor de eigenaar vormen zijn management fees en salarisbetalingen. Praktijken met een BV-structuur zijn bijvoorbeeld fiscaal verplicht om de directeur-groootaandeelhouder voor minimaal € 40.000 op de loonlijst te zetten. Voorbeelden van posten die de NZa uit de praktijkkosten elimineert voor de tariefonderbouwing zijn de goodwill-elementen: afschrijvingen op goodwill en financieringslasten van goodwill.

40 Het feit dat 6 van de 20 praktijken in 2008 een praktijkresultaat onder het norminkomen heeft wordt waarschijnlijk deels verklaard door het vóórkomen van inkomensposten en goodwill-elementen in de praktijkkosten.

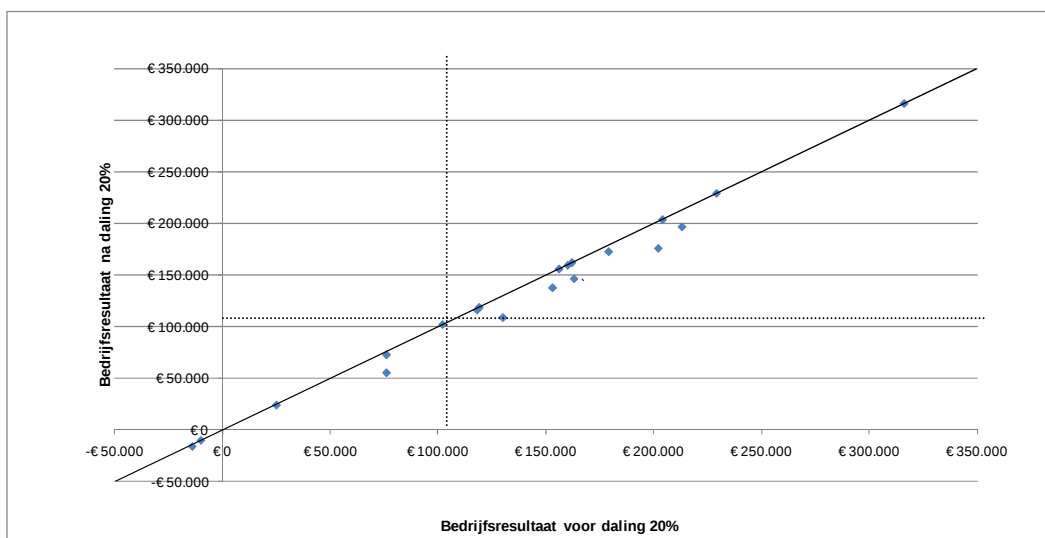
41 Een zelfde beeld is waarneembaar als het lagere praktijkresultaat als gevolg van de tariefverlaging per praktijk in een scatterplot wordt weergegeven ($n = 20$; aandeel D omzet > 0%). De in de figuren weergegeven zwarte stippellijnen symboliseren het norminkomen van een tandarts van € 103.000.

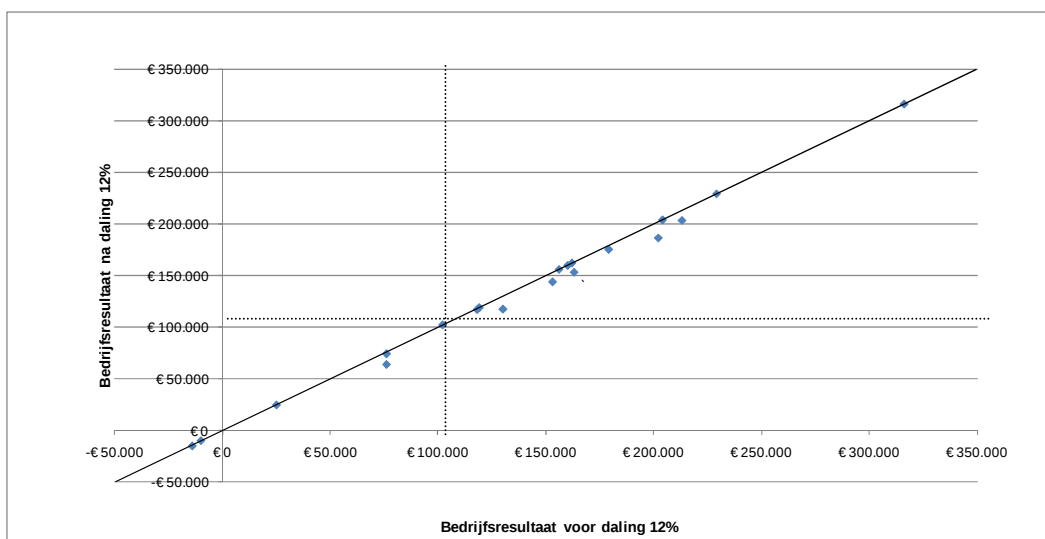
Figuur 3: Daling praktijkresultaat 2008 bij tarief daling 36,5% o.b.v. koppeling met NMT omzetbestand

Figuur 4: Daling praktijkresultaat 2008 bij tarief daling 28% o.b.v. koppeling met NMT omzetbestand

Figuur 5: Daling praktijkresultaat 2008 bij tariefdaling 20% o.b.v. koppeling met NMT omzetbestand

Figuur 6: Daling praktijkresultaat 2008 bij tariefdaling 12% o.b.v. koppeling met NMT omzetbestand

42 In onderstaande tabel is het aantal praktijken weergegeven (van de in deze paragraaf beschreven analyse) waarvan het praktijkresultaat vóór en ná de scenario's van tariefverlagingen onder de illustratieve norminkomengrens van € 103.000 ligt.

43 Van de praktijken die na tariefsverlaging een praktijkresultaat onder het norminkomen hebben, heeft de meerderheid ook voor de tariefsverlaging al een praktijkresultaat onder het norminkomen. Zoals hiervoor gesteld is dat waarschijnlijk in ieder geval deels het gevolg van inkomensbestanddelen en goodwill-elementen in de praktijkkosten. Daarom is in de tabel ook het aantal praktijken opgenomen dat alleen na tariefsverlaging een praktijkresultaat heeft onder het norminkomen.

Voor	Aantal praktijken 'onder norminkomensgrens'			
	Na tariefverlaging			
	36,50%	28%	20%	12%
6	7	7	6	6

Tabel 11: Aantal praktijken met praktijkresultaat 2008 onder norminkomensgrens o.b.v. koppeling met NMT omzetbestand

4.2 Analyse op basis van koppeling met verzekeraarsbestand

44 De in paragraaf 4.1 uitgevoerde analyses zijn gebaseerd op een $n = 20$. Wanneer voor het aandeel D-omzet gebruik wordt gemaakt van de koppeling met het verzekeraarsbestand, dan zijn in totaal van 179 praktijken kostengegevens bekend. Van deze 179 praktijken hebben 116 praktijken een D-omzet (zie alinea 7 en 9). Als per omzetklasse (zie alinea 27) het effect van een tariefverlaging wordt berekend, dan levert dat het volgende beeld op:

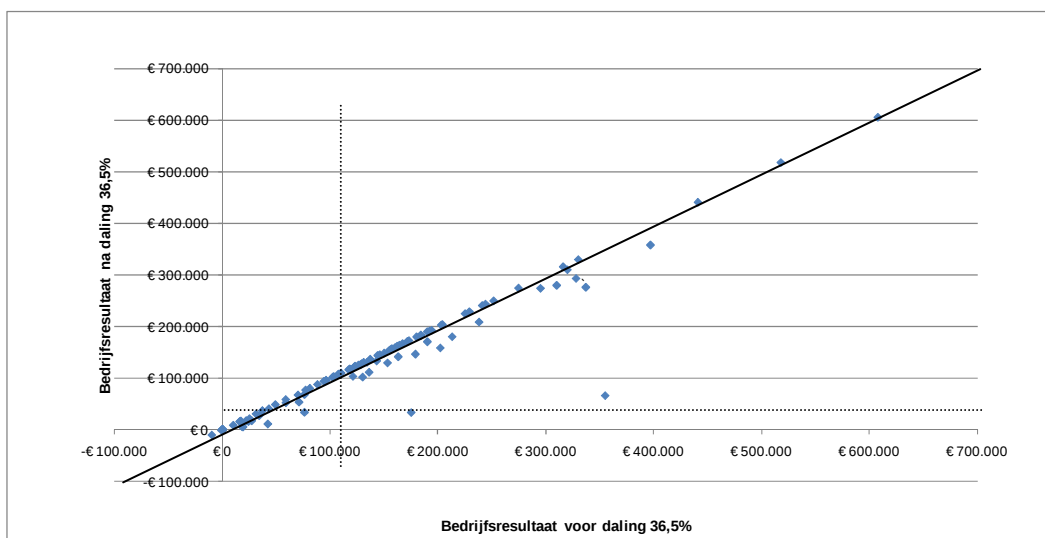
Aandeel D-omzet	5 - 15%	15 - 50%	> 50%
n =	17	5	2
Gemiddeld omzet totaal	€ 563.059	€ 458.800	€ 389.000
Waarvan gemiddeld D omzet	€ 56.908	€ 96.827	€ 251.962
Totaal praktijkkosten	€ 397.600	€ 257.400	€ 263.500
Praktijkresultaat	€ 165.459	€ 201.400	€ 125.500

%D omzet 5-15%				
tariefsverlaging	36,5%	28,0%	20,0%	12,0%
Praktijkresultaat daling	€ 20.771	€ 15.934	€ 11.382	€ 6.829
als % van praktijkresultaat	13%	10%	7%	4%
%D omzet 15-50%				
tariefsverlaging	36,5%	28,0%	20,0%	12,0%
Praktijkresultaat daling	€ 35.342	€ 27.112	€ 19.365	€ 11.619
als % van praktijkresultaat	18%	13%	10%	6%
%D omzet >50%				
tariefsverlaging	36,5%	28,0%	20,0%	12,0%
Praktijkresultaat daling	€ 91.966	€ 70.549	€ 50.392	€ 30.235
als % van praktijkresultaat	73%	56%	40%	24%

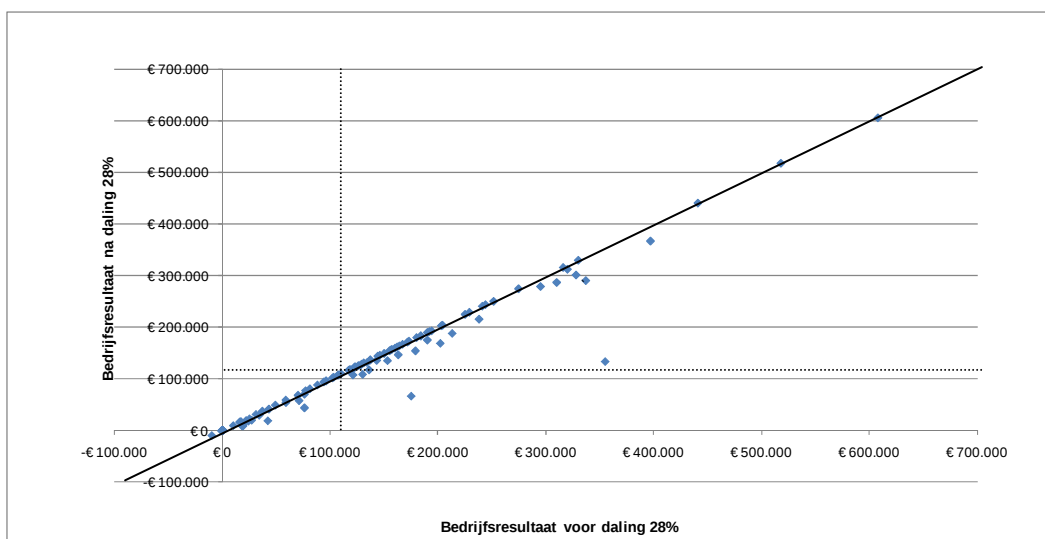
Tabel 12: Daling gemiddeld praktijkresultaat (2008) per klasse aandeel D-omzet o.b.v. koppeling met verzekeraarsbestand

45 Ook uit deze analyse is duidelijk waarneembaar dat het effect van een tariefverlaging op het praktijkresultaat lager wordt naarmate het aandeel D-omzet klein is en/of de tariefverlaging procentueel lager is.

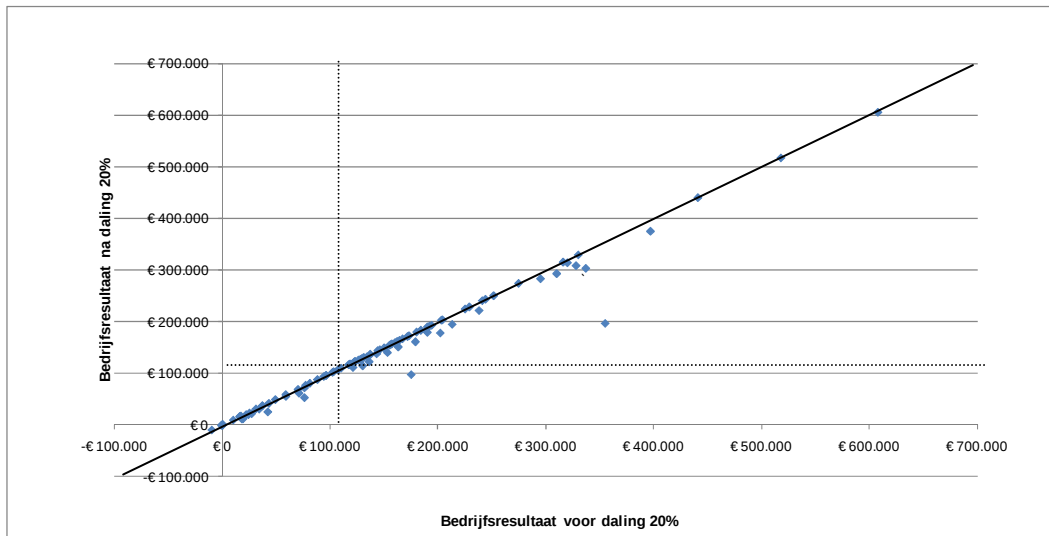
46 Als het lagere praktijkresultaat als gevolg van de tariefverlaging per praktijk in een scatterplot wordt weergegeven ($n = 116$; aandeel D omzet >0%), dan levert dat het volgende beeld op: De in de figuren weergegeven zwarte stippellijnen symboliseren het norminkomen van een tandarts.

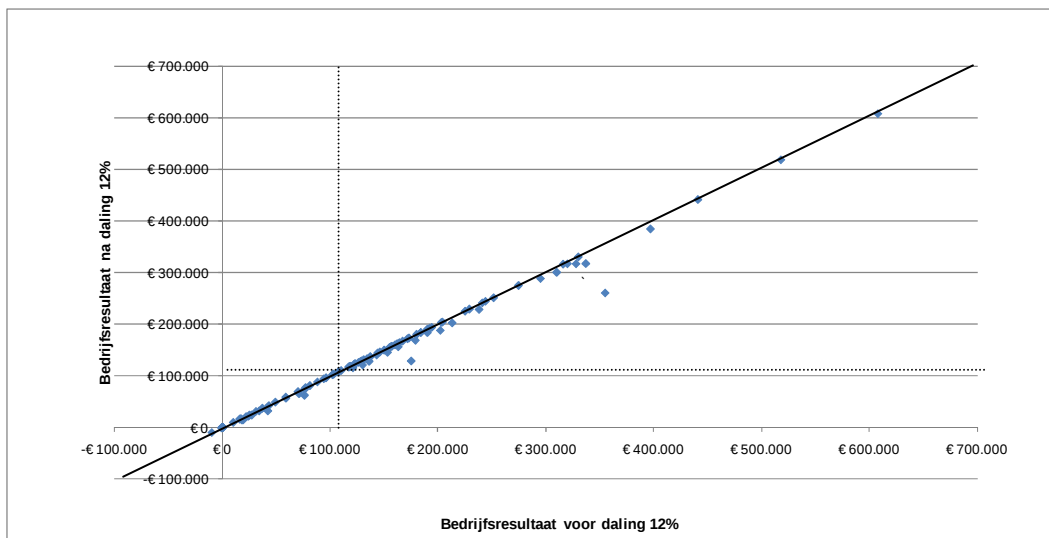
Figuur 7: Daling praktijkresultaat 2008 bij tariefdaling 36,5% o.b.v. koppeling met verzekeraarsbestand

Figuur 8: Daling praktijkresultaat 2008 bij tariefdaling 28% o.b.v. koppeling met verzekeraarsbestand

Figuur 9: Daling praktijkresultaat 2008 bij tarief daling 20% o.b.v. koppeling met verzekeraarsbestand

Figuur 10: Daling praktijkresultaat 2008 bij tarief daling 12% o.b.v. koppeling met verzekeraarsbestand

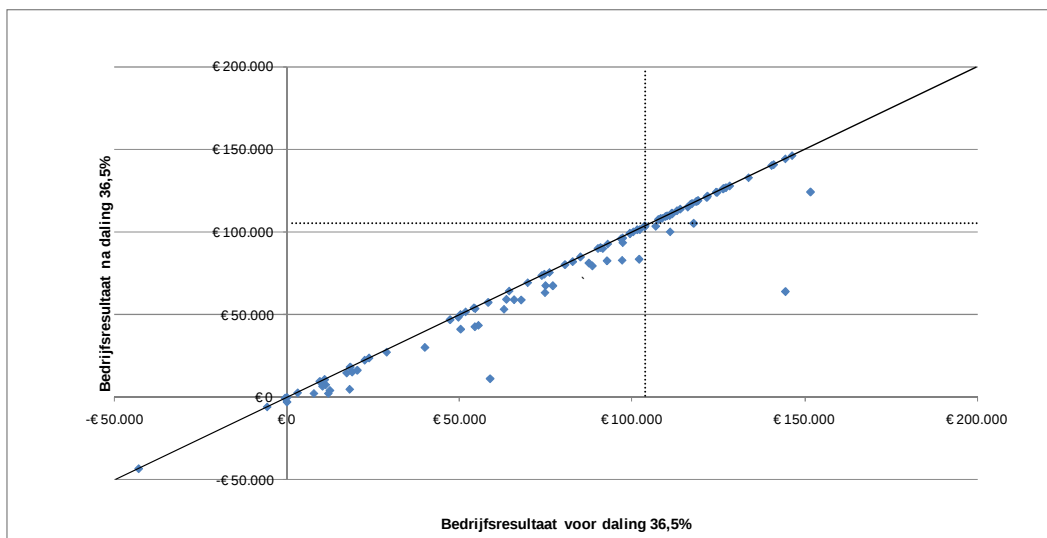
47 In onderstaande tabel is het aantal praktijken weergegeven (van de in deze paragraaf beschreven analyse) waarvan het praktijkresultaat vóór en ná de scenario's van tariefverlagingen onder de illustratieve norminkomensgrens van € 103.000 ligt

Voor	Aantal praktijken 'onder norminkomensgrens'			
	Na tariefsverlaging			
	36,50%	28%	20%	12%
32	37	35	35	34

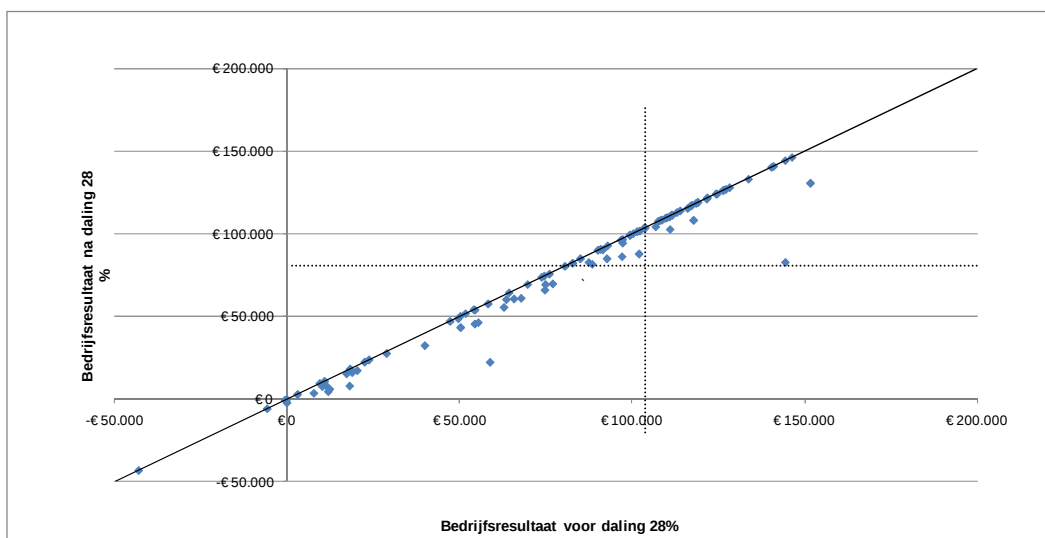
Tabel 13: Aantal praktijken met praktijkresultaat 2008 onder norminkomensgrens o.b.v. koppeling met verzekeraarsbestand

4.3 Analyse op basis van koppeling met verzekeraarsbestand ('herschaling' van omzet)

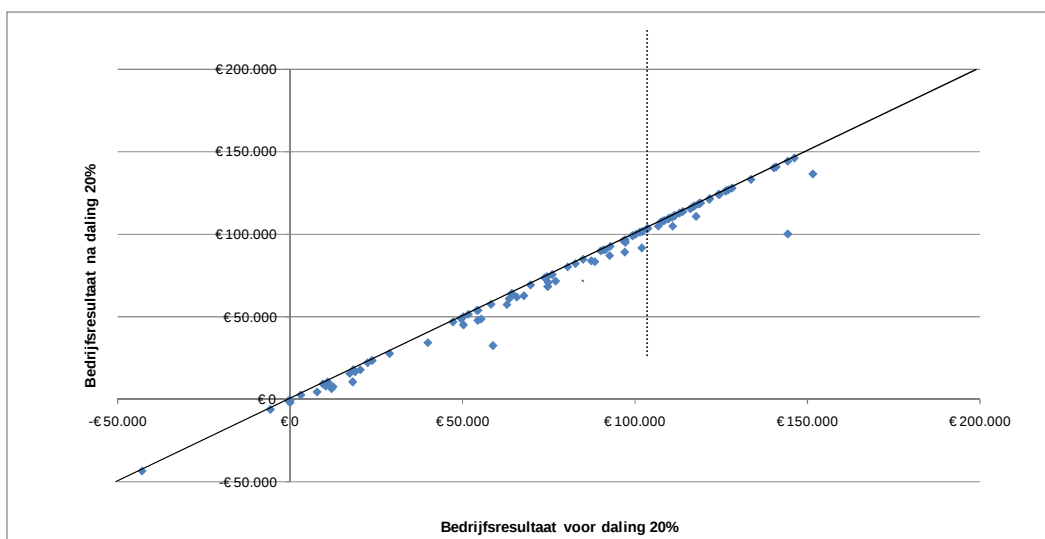
48 Er zijn in totaal 179 praktijken waarvan kostengegevens bekend zijn en waarvan het aandeel D- omzet is te bepalen door een koppeling te maken met het verzekeraarsbestand. Van deze 179 praktijken hebben 116 praktijken een D-omzet. In de onderstaande scatterplots is van deze praktijken de daling van het bedrijfsresultaat weergegeven per scenario van tariefsverlaging waarbij het werkelijke omzetniveau van de praktijk is 'herschaald' naar het normpraktijkniveau uit 2008 van € 222.274. De in de figuren weergegeven zwarte stippellijnen symboliseren het norminkomen van een tandarts.

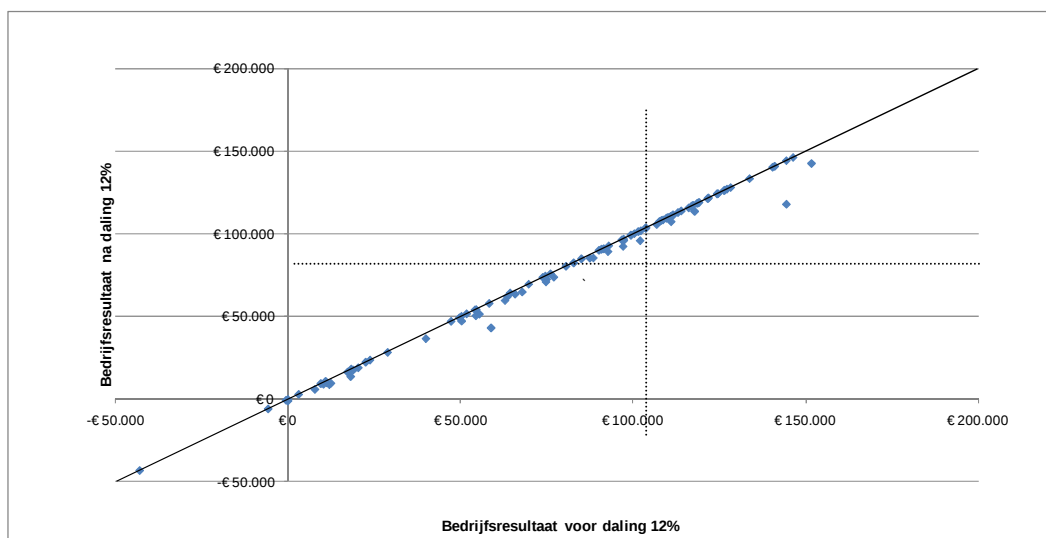
Figuur 11: Daling praktijkresultaat 2008 (na herschaling omzetniveau) bij tariefddaling 36,5% o.b.v. koppeling met verzekeraarsbestand

Figuur 12: Daling praktijkresultaat 2008 (na herschaling omzetniveau) bij tariefdaling 28% o.b.v. koppeling met verzekeraarsbestand

Figuur 13: Daling praktijkresultaat 2008 (na herschaling omzetniveau) bij tariefdaling 20% o.b.v. koppeling met verzekeraarsbestand

Figuur 14: Daling praktijkresultaat 2008 (na herschaling omzetniveau) bij tariefdaling 12% o.b.v. koppeling met verzekeraarsbestand

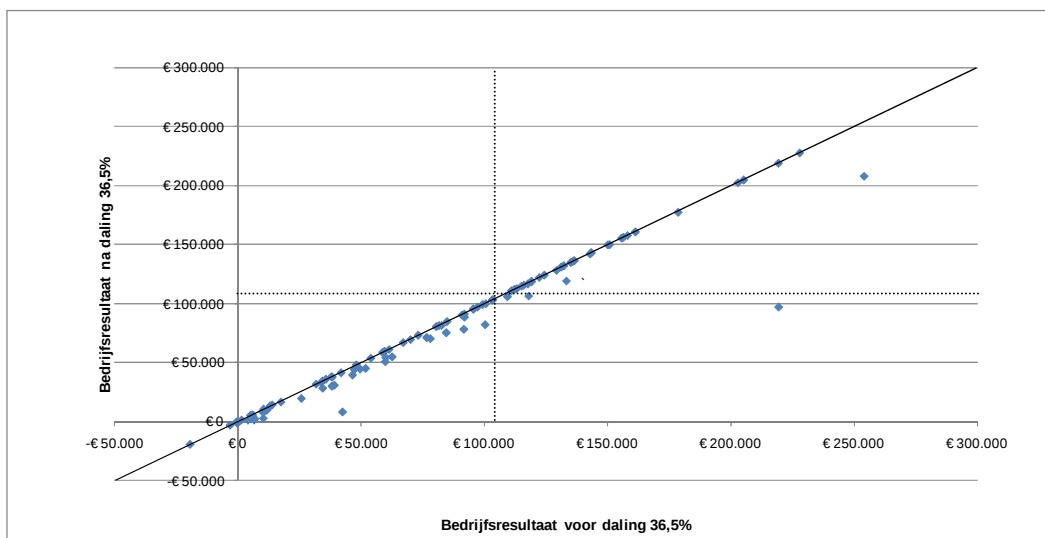
49 In onderstaande tabel is het aantal praktijken weergegeven (van de in deze paragraaf beschreven analyse) waarvan het praktijkresultaat vóór en ná de scenario's van tariefverlagingen onder de illustratieve norminkomensgrens van € 103.000 ligt.

Voor	Aantal praktijken 'onder norminkomensgrens'			
	Na tariefsverlaging			
	36,50%	28%	20%	12%
65	67	65	65	65

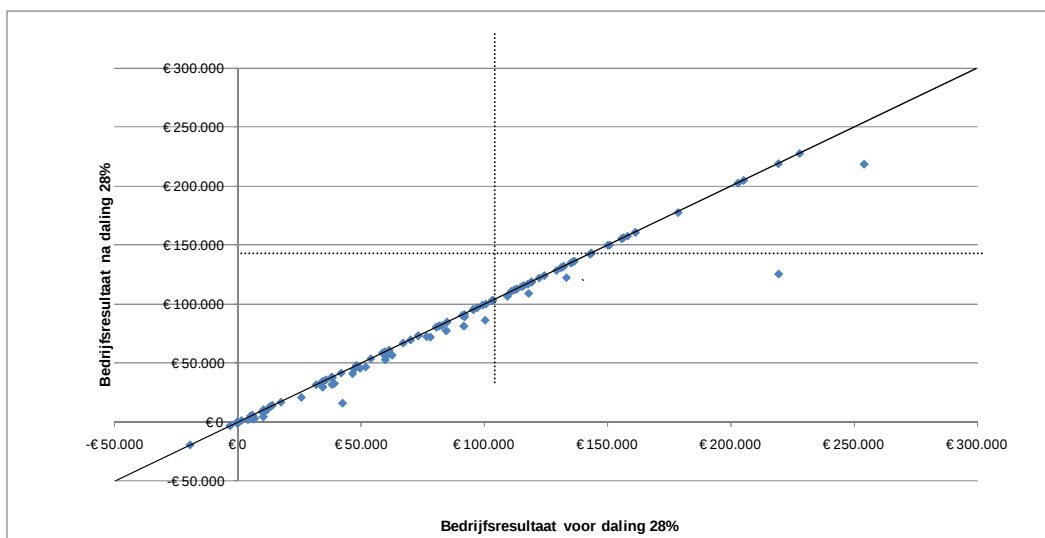
Tabel 14: Aantal praktijken met praktijkresultaat 2008 (na herschaling omzetniveau) onder norminkomensgrens o.b.v. koppeling met NMT omzetbestand

4.4 Analyse op basis van koppeling met verzekeraarsbestand ('herschaling' van kosten)

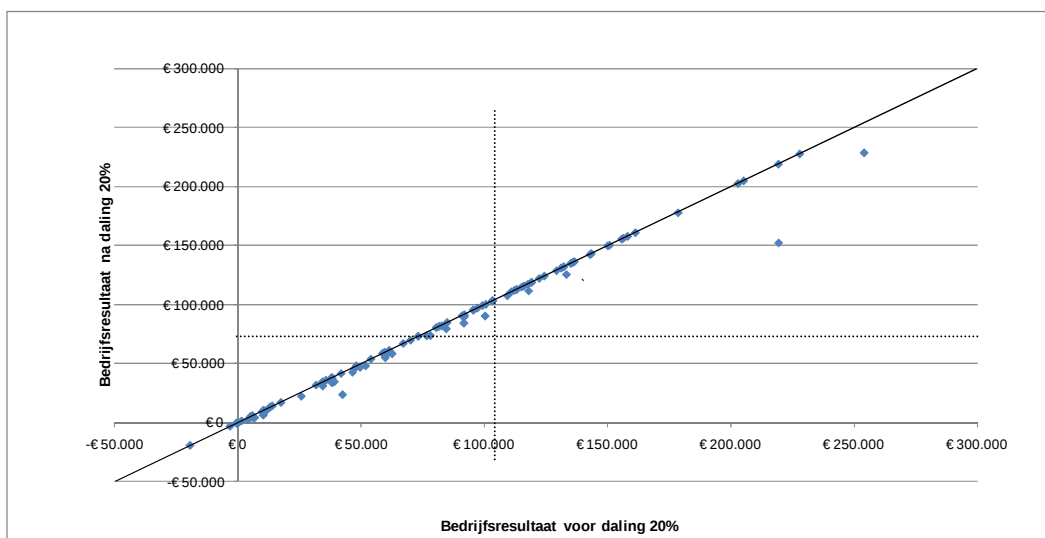
50 Er zijn in totaal 179 praktijken waarvan kostengegevens bekend zijn en waarvan het aandeel D- omzet is te bepalen door een koppeling te maken met het verzekeraarsbestand. Van deze 179 praktijken hebben 116 praktijken een D-omzet. In de onderstaande scatterplots is van deze praktijken de daling van het bedrijfsresultaat weergegeven per scenario van tariefverlaging waarbij het werkelijke praktijkkostenniveau van de praktijk is 'herschaald' naar het normpraktijkkostenniveau van € 118.319 (jaar 2008). De in de figuren weergegeven zwarte stippellijnen symboliseren het norminkomen van een tandarts.

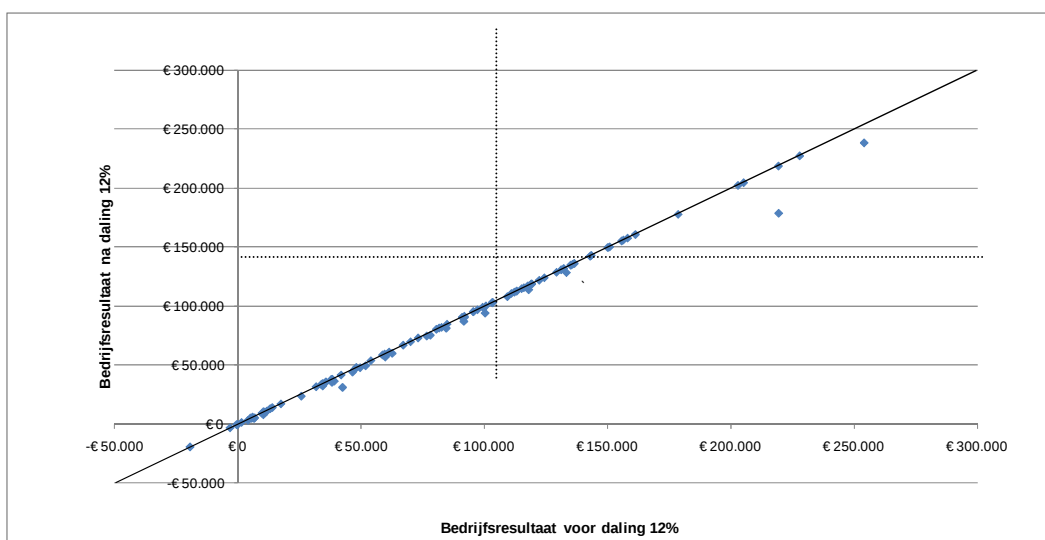
Figuur 15: Daling praktijkresultaat 2009 (na herschaling kostenniveau) bij tariefdaling 36,5% o.b.v. koppeling met verzekeraarsbestand

Figuur 16: Daling praktijkresultaat 2009 (na herschaling kostenniveau) bij tariefdaling 28% o.b.v. koppeling met verzekeraarsbestand

Figuur 17: Daling praktijkresultaat 2009 (na herschaling kostenniveau) bij tariefdaling 20% o.b.v. koppeling met verzekeraarsbestand

Figuur 18: Daling praktijkresultaat 2009 (na herschaling kostenniveau) bij tariefdaling 12% o.b.v. koppeling met verzekeraarsbestand

51 In onderstaande tabel is het aantal praktijken weergegeven (van de in deze paragraaf beschreven analyse) waarvan het praktijkresultaat vóór en ná de scenario's van tariefverlagingen onder de illustratieve norminkomensgrens van € 103.000 ligt.

Voor	Aantal praktijken 'onder norminkomensgrens'			
	Na tariefsverlaging			
	36,50%	28%	20%	12%
65	67	66	66	65

Aantal praktijken met praktijkresultaat 2008 (na herschaling kostenniveau) onder norminkomensgrens o.b.v. koppeling met NMT omzetbestand